

FINKA[®].pl

Programy księgowo dla firm

JPK – Jednolity Plik Kontrolny od 2017r

Od kiedy trzeba wysłać JPK-VAT?.....	1
Co zawiera JPK-VAT?.....	1
Jak wygenerować JPK?.....	2
Jak odczytać (otworzyć) JPK?.....	3
Tryb wysyłania JPK-VAT.....	3
Bezpieczeństwo danych.....	4
Zgodność JPK z deklaracją VAT.....	4
Źródła informacji.....	5

Od początku 2017r. tzw. mali i średni podatnicy mają obowiązek comiesięcznego wysyłania Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK-VAT). Pierwszy termin upływa dla nich 27.02.2017.

Od kiedy trzeba wysłać JPK-VAT?

Obowiązek wysyłania JPK-VAT już w 2017r dotyczy firm, które w obu latach 2015 i 2016 osiągały limity: zatrudnienie co najmniej 10 osób lub obroty ponad 2 mln EUR. Do szczegółowego sprawdzenia można wykorzystać prosty [kalkulator terminów JPK](#).

Jeśli firma jest płatnikiem VAT i przekracza te limity, to pierwszy plik JPK za styczeń 2017 powinna wysłać do 27.02.2017. Od stycznia 2018 JPK muszą wysłać wszyscy podatnicy VAT; pierwszy termin dla nich upływa 25.02.2018.

Co zawiera JPK-VAT?

Plik JPK w wersji VAT (JPK-VAT) zawiera w pełną ewidencję zakupu i sprzedaży, jaką prowadzi każdy podatnik VAT. Trzeba więc umieszczać w JPK informacje o poszczególnych transakcjach z datami, kwotami, numerami faktur oraz danymi kontrahenta: NIP, nazwą i adresem.

Pola obowiązkowe od 2017r. W nowej wersji JPK-VAT(2) informacje te są obowiązkowe w każdej pozycji JPK. Formalnie trzeba więc wpisać NIP, nazwę i adres

nabywcy nawet w takich pozycjach jak „raport z kasy fiskalnej”. Można spodziewać się, że w polach NIP, nazwa i adres zostaną zaakceptowane wpisy w rodzaju „raport fiskalny”, choć w oficjalnej specyfikacji JPK nie jest to jawnie określone.

Jak wypełnić pola obowiązkowe? W programie FINKA zastosowano rozwiązanie ułatwiające znacznie poprawne wypełnienie pól, które są obowiązkowe w JPK, a mogą być niewypełnione w ewidencji. Program sprawdza, czy w każdym zapisie ewidencji odpowiednie pola są wypełnione. Jeśli nie, to użytkownik ma dwie możliwości: wpisać stały tekst w razie braku NIP lub t.p. albo wyświetlić zapisy, w których brakuje adresu. Zapisy te są dostępne do modyfikacji – można więc łatwo uzupełnić NIP lub sprawdzić przyczynę jego braku.

Bez dokumentów zbiorczych. Pozycje zakupu i sprzedaży, w których znany jest NIP kontrahenta, muszą być podawane indywidualnie – nie można tu stosować zapisów zbiorczych. Zapisy zbiorcze mogą dotyczyć np. raportu z kasy fiskalnej, korekt związanych ze zmianą proporcji odliczenia VAT itp.

Swobodna struktura niektórych informacji. Struktura JPK zawiera pewną dowolność, np. NIP można wpisać tam z kreskami lub bez, co oczywiście utrudnia późniejszą analizę pliku przez automatyczne oprogramowanie weryfikujące. Format pliku dopuszcza w polu NIP dowolny tekst, więc przy zapisie sumy raportu fiskalnego można, a nawet trzeba wpisać tekst „Raport fiskalny” lub podobny. Również struktura adresu kontrahenta w JPK dopuszcza sporą dowolność, adres jest wpisywany w jednym wierszu bez wyróżnienia pól miejscowości, ulicy itd.

Dane historyczne. Istotne jest też traktowanie danych historycznych: jeśli po zarejestrowaniu transakcji w ewidencji zmienia się dane kontrahenta (np. adres), to w JPK powinny znaleźć się dane wcześniejsze. Aplikacja powinna więc przechowywać historyczne dane kontrahenta i pamiętać, która ich wersja występuje w danym zapisie.... Przy opracowaniu modułu JPK dla programu FINKA nie mieliśmy z tym problemu, gdyż przechowywane są dane historyczne – tak, by wydruk ewidencji wykonany po dłuższym czasie był taki sam, jak pierwotnie.

O formacie JPK-VAT(2) piszemy więcej [tutaj](#).

Jak wygenerować JPK?

Generowanie z aplikacji księgowej. Plik JPK powinien być generowany automatycznie z programu księgowego. Większość aplikacji została już wyposażona w tę opcję. Niektóre, np. **programy FINKA-FK i FINKA-KPR**, podczas generowania JPK sprawdzają automatycznie jego zgodność z deklaracją VAT.

Generowanie z Excel’a. JPK można też wytworzyć z ewidencji prowadzonej w Excelu, jednak jest to realne tylko przy bardzo małej liczbie zapisów.

Opcje podczas generowania. W czasie generowania JPK trzeba określić pewne opcje – każdy program generujący musi wiedzieć, czy zaznaczyć JPK jako korektę, czy jako plik wysyłany po raz pierwszy za dany okres. Inne opcje są różne w różnych

programach – możliwe są opcje dotyczące wypełnienia brakujących pól (np. NIPu dla sprzedaży bez faktur), opcje dotyczące zgodności JPK z deklaracją itp.

Jak odczytać (otworzyć) JPK?

Otwarcie pliku JPK. Odczytanie i przejrzanie zawartości JPK jest względnie proste: plik ma strukturę XML i można go otworzyć w większości przeglądarek lub np. w bezpłatnej aplikacji Notepad++. Wewnątrz znajdziemy informacje łatwe do zidentyfikowania, np. nazwy, adresy i NIPy kontrahentów. Wartości liczbowe opatrzone są znacznikami K_10, K_11, ... K_50, odpowiadającymi numeracji pól w deklaracji VAT-7 lub VAT-7K.

Przeglądanie JPK. Otwarcie pliku JPK nie oznacza jednak, że będzie on możliwy do wygodnego przeglądania lub do modyfikacji. Przeglądanie w przeglądarce itp. jest dość uciążliwe, a modyfikacja zdecydowanie nie jest zalecana – w razie potrzeby lepiej jest wygenerować JPK ponownie z aplikacji księgowej.

Tryb wysyłania JPK-VAT

Termin i tryb wysyłania. Plik JPK trzeba wysłać co miesiąc, do 25-go dnia następnego miesiąca – niezależnie od tego, czy składa się deklaracje VAT-7, czy VAT-7K. Wysyłanie jest wyłącznie elektroniczne – zgodnie z przepisami, tego pliku nie można dostarczyć do Urzędu na nośniku (płytkę). Do wysłania można wykorzystać m.in. udostępniony przez MF program „Klient JPK”. Wysyłanie jest względnie proste, mimo, że „Klient JPK” posługuje się terminami z dziedziny kryptografii komputerowej, np. „klucz symetryczny” i „plik metadanych”.

Podpis elektroniczny. Potrzebne jest posiadanie podpisu elektronicznego i zgłoszenie upoważnienia UPL w Urzędzie Skarbowym. Wyjątkiem jest – wg zapowiedzi MF – wysyłanie JPK przez osobę prowadzącą działalność we własnym imieniu.

Konfigurowanie programu wysyłającego. Z podpisem elektronicznym wiąże się jedna z niewielu trudności w używaniu programu Klient JPK: przy konfigurowaniu „Klienta JPK” potrzebne jest wskazanie pliku podpisu elektronicznego oznaczanego mianem „PKCS11”. Nazwa ta nie tylko niewiele mówi, lecz także nie występuje wśród plików w komputerze. Nazwa pliku zależy od rodzaju podpisu elektronicznego: należy znaleźć i wskazać tutaj (zwykle w katalogu Program Files/... lub Windows/System32) plik o jednej z nazw cmp1164.dll, cmp11.dll, ccpkip11.dll, enigma11.dll, cryptocentrumpkcs11.dll, cryptocentrum3pkcs11.dll .

Potwierdzenie UPO. Po wysłaniu i przetworzeniu przez serwer otrzymujemy potwierdzenie odbioru UPO. Oznacza to jednak tylko poprawność formalną JPK i zgodność podpisu elektronicznego. Później nastąpi dalsze sprawdzanie JPK przez fiskusa, m.in. weryfikacja zgodności z deklaracją oraz zgodności danych transakcji zakupu z JPK sprzedawcy.

Bezpieczeństwo danych.

W przypadku JPK bezpieczeństwo danych jest sprawą kluczową, gdyż plik ten zawiera kompletną listę kontrahentów danej firmy z wartością obrotów. Ewentualny wyciek tych danych mógłby więc przynieść firmie duże szkody.

Bezpieczne wysyłanie przez Internet. Wysyłanie JPK przez Internet odbywa się z zachowaniem norm stosowanych m.in. w transakcjach bankowych, jest więc bardzo bezpieczne. Opisujemy tu w skrócie tryb zabezpieczeń podczas przesyłania JPK:

- ze względu na wielkość pliku JPK nie stosuje się do niego szyfru RSA, najbezpieczniejszego z ogólnie stosowanych i używanego w transakcjach bankowych
- zamiast tego szyfruje się JPK za pomocą „klucza symetrycznego” – algorytm jest szybki, a bezpieczeństwo wynika z długości klucza oraz z tego, że do różnych wysyłek z tej samej firmy stosuje się różne klucze
- ten klucz symetryczny wraz z podpisem elektronicznym i innymi informacjami przesyła się oddzielnie w postaci „pliku metadanych”, zaszyfrowanego za pomocą bardzo silnego algorytmu RSA
- program wysyłający wykonuje całe wysyłanie (metadane + JPK) w jednej sesji i użytkownik otrzymuje potwierdzenie po zakończeniu sesji.

Ryzyka na etapach innych niż teletransmisja. Inaczej wygląda jednak kwestia bezpieczeństwa JPK przechowywanego w komputerze, w którym został on wytworzony: dane są łatwe do odczytania i wskazane byłyby tutaj dodatkowe środki zabezpieczenia, np. szyfrowanie dysku.

Jeśli chodzi o dane w JPK odczytywane przez aparat skarbowy, to MF zapewnia tu ochronę na zasadzie tajemnicy skarbowej. Podobnie chronione są inne dane podatnika, np. treść deklaracji podatkowych.

Zgodność JPK z deklaracją VAT

Wymaganie zgodności z deklaracją VAT. Według informacji MF sumy JPK powinny być zgodne z deklaracją VAT. Po stronie sprzedaży wystarczy tu więc staranne przepisanie zawartości ewidencji do JPK. Dla zakupów natomiast program generujący JPK powinien ujmować tylko kwoty VAT odliczanego, np. przy zakupach odliczanych w 50% wykazać połowę VAT z faktury.

Częściowe odliczanie. Jeśli firma prowadzi sprzedaż opodatkowaną i zwolnioną z VAT, to VAT od zakupów może być odliczany w odpowiedniej proporcji. Podobna sytuacja występuje, gdy jednostka prowadzi działalność nie będącą działalnością gospodarczą – wówczas występuje tzw. prewspółczynnik.

Autorzy program generującego JPK mają więc dwie możliwości: albo zmniejszać VAT w pozycjach zakupu służących celom sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej, albo dopisać dodatkowy rekord z kwotą VAT nie podlegającą odliczeniu.

Zaokrąglenia w deklaracji. MF zaleca także dodawanie rekordu zaokrągleń – by sumy JPK zgadzały się z pozycjami deklaracji pisanymi w pełnych złotych. Programy [FINKA](#) dodają rekord zaokrągleń bądź rekord VAT nieodliczanego na życzenie użytkownika. Co więcej, mogą wyliczyć poprawne wartości dla tego rekordu nawet w przypadku deklaracji kwartalnej – mimo, że pliki JPK są generowane miesięcznie.

Wymagania formalne i nieformalne. Należy podkreślić, że wymagania zgodności JPK z deklaracją opisano na stronach MF nieformalnie – w dokumentach „Odpowiedzi na pytania” oraz „Broszura informacyjna nt struktury JPK-VAT(2)”. Dokumenty te nie mają statusu przepisów prawnych ani oficjalnych interpretacji, jednak kwestia zgodności z deklaracją podnoszona jest tam kilkakrotnie – oznacza to, że sprawdzanie zgodności JPK z deklaracją będzie jednym z ważniejszych czynności w automatycznej weryfikacji JPK przez aparat skarbowy.

Jeśli deklaracja ma wypełnione pola 47 – 50, czyli np. obowiązkowe zmniejszenie odliczenia w razie braku zapłaty przez 150 dni, to program księgowy powinien umożliwić wpisanie tych wartości. Mamy tu zresztą rozbieżność w informacjach MF dotyczących tych korekt: w najnowszej informacji podano, że można je wpisywać jako jeden zapis zbiorczy, natomiast wcześniej – że muszą być indywidualne, z numerami faktur, od których zmniejszamy odliczenie.

Źródła informacji

Tekst opracowano na podstawie oficjalnych źródeł informacji, tj. Dziennika Ustaw oraz [Specyfikacji Struktur JPK](#) zamieszczonej na stronie MF. Specyfikacje te, czytelne raczej tylko dla informatyków, są dodatkowo uzupełnione „Odpowiedziami na często zadawane pytania” oraz „Broszurą informacyjną dot. struktury JPK-VAT(2)”.

Dokumenty te, zamieszczone na tej samej stronie, są informacjami nieformalnymi, jednak należy je uwzględniać przy generowaniu JPK i niektóre informacje z nich zawarte są też w tym artykule.

Oprac. Krzysztof Piasecki, [TIK-SOFT Sp. z o.o.](#)

Na podstawie [specyfikacji na stronie MF](#)
23.02.2016